

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący)

Prezes SN Wiesław Kozielewicz

SSN Stanisław Stankiewicz (sprawozdawca)

w sprawie **K.C.**

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2024 r.,

skargi wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 24 kwietnia 2024 r., sygn. akt

IX Ka 1662/23, uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w Pińczowie z dnia 10 lipca

2023 r., sygn. akt II K 47/23

na podstawie art. 539e § 1 i 2 k.p.k.

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

Wiesław Kozielewicz

Zbigniew Kapiński

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Pińczowie z dnia 10 lipca 2023 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II K 47/23, oskarżony K.C. został uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu z art. 279 § 1 k.k. i za to przestępstwo wymierzono mu karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 3 572,75 zł. Tymże wyrokiem rozstrzygnięto także o kosztach obrony z urzędu oraz zwolniono oskarżonego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację złożył obrońca oskarżonego, który zaskarżył go w całości oraz zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 7 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na uznaniu, że oskarżony wypełnił swoim zachowaniem dyspozycję art. 279 § 1 k.k., w sytuacji, gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego winna skutkować uznaniem zachowania oskarżonego jako wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 k.k.

W konkluzji apelacji obrońca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej zarzucanego oskarżonemu czynu i uznanie, że wypełnił on swoim zachowaniem dyspozycję art. 278 § 1 k.k. oraz wymierzenie za ten czyn kary 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2024 r., sygn. akt IX Ka 1662/23, Sąd Okręgowy w Kielcach, po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Pińczowie do ponownego rozpoznania.

Skargę od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach wniósł Prokurator Rejonowy w Pińczowie. Powołując się na treść art. 539a § 3 k.p.k. i art. 539f k.p.k. w zw. z art. 526 k.p.k. zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

„naruszenie prawa procesowego, a mianowicie przepisu art. 437 § 2 k.p.k. polegające na niezasadnym uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Pińczowie II Wydział Karny z dnia 10 lipca 2023 roku, sygn. akt II K 47/23 i przekazaniu sprawy Sądowi Rejonowemu w Pińczowie II Wydział Karny do ponownego rozpoznania ze względu na stwierdzenie konieczności ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, podczas gdy w realiach niniejszej sprawy taka przesłanka nie zachodzi ze względu na przeprowadzenie przez Sąd I instancji dowodów mających

znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i brak powodów, dla których koniecznym jest powtórzenie przewodu sądowego w całości”.

Podnosząc powyższy zarzut autor skargi wniósł o: „uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 24 kwietnia 2024 roku, sygn. akt IX Ka 1662/23 i przekazanie sprawy temuż Sądowi jako właściwemu sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania”.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wywiedziona przez prokuratora skarga okazała się zasadna, co skutkowało koniecznością uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Na wstępie przypomnieć należy, że art. 539a § 1 k.p.k. przewiduje, że skarga na wyrok sądu odwoławczego, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Oznacza to, że zasadność skargi może wynikać z zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, braku konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości lub naruszenia przez sąd odwoławczy reguły *ne peius*, o której mowa w art. 454 k.p.k. W każdej z tych sytuacji, sąd odwoławczy jest przy tym zobowiązany do wskazania, która z okoliczności wymienionych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. stanowiła *in concreto* podstawę uchylenia wyroku sądu I instancji oraz przedstawienia argumentów, które doprowadziły go do takiego wniosku (zob. wyrok SN z 6 lutego 2019 r., IV KS 3/19, LEX 2616241). Zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy, po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Niezależnie od podstawy wydania kasatoryjnego wyroku, kontrola w trybie skargi, nie może ograniczyć się jednak tylko do sprawdzenia czy sąd odwoławczy podał formalnie dopuszczalną podstawę uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, ale należy zbadać, czy w realiach konkretnej sprawy rzeczywiście istniała taka podstawa (zob. uchwała SN [7] z 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17).

Jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach, „zebrany dotychczas w sprawie materiał dowodowy nie jest wystarczający dla rozstrzygnięcia i zachodzi konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości - w związku z tym sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Pińczowie do ponownego rozpoznania”. Sąd *ad quem* w pisemnych motywach swego orzeczenia wskazał także, iż w toku ponownego postępowania Sąd Rejonowy powinien „(...) zwrócić się do pokrzywdzonego o szczegółowe rozliczenie skradzionego mienia, wskazanie rodzaju, ilości i wartości poszczególnych skradzionych rzeczy”. W ocenie Sądu odwoławczego, na rozprawie należy również „odtworzyć nagranie monitoringu”, zaś do „tego nagrania osób na nim widocznych i skradzionych przedmiotów, ustosunkuje się świadek T. B. oraz - w razie takiej procesowej możliwości oskarżony, a także - dla ustalenia rzeczy skradzionych przez poszczególnych sprawców - pracownice sklepu”. Nadto, zdaniem Sądu drugiej instancji, „istotne jest, czy nagranie pozwala na ustalenie, chociaż szacunkowo, ilości i rodzaju przedmiotów skradzionych przez poszczególne osoby. Sąd rozważy również przesłuchanie funkcjonariusza policji, który widział nagranie i moment wybicia szyby w drzwiach sklepu. Dopiero tak przeprowadzone postępowanie pozwoli na wyjaśnienie wszystkich okoliczności w sprawie i odtworzenie przebiegu zdarzenia”.

W świetle powyższego autor skargi zasadnie podnosi, że w realiach przedmiotowej sprawy zachodzi jedynie konieczność odpowiedniego uzupełnienia postępowania dowodowego przez Sąd odwoławczy, natomiast w żadnym razie nie może być mowy o konieczności ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości. W ocenie Sądu Najwyższego, przedstawione przez Sąd *ad quem*, argumenty nie dawały wystarczającej podstawy do wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego, po myśli art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. Przypomnieć należy, że konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji (zob. uchwała SN [7] z 22 maja 2019 r., I KZP 3/19, OSNKW 2019,

z. 6, poz. 31). Rzecznik jednak w tym, że tego rodzaju okoliczności Sąd Okręgowy w Kielcach w przedmiotowej sprawie nie podnosi, natomiast jego „wskazania” ogniskują się wokół potrzeby odpowiedniego uzupełnienia postępowania dowodowego, gdyż „...zebrany w sprawie materiał dowodowy nie jest wystarczający do rozstrzygnięcia”. Rzecznik jednak w tym, że konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego, podobnie, jak i potrzeba dokonania ponownej, spełniającej wymogi art. 7 k.p.k., oceny dowodów już przeprowadzonych, nie może stanowić uzasadnienia dla uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji. Jak zasadnie wskazuje się w orzecznictwie uchybienia natury dowodowej uzasadniają potrzebę ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości zasadniczo wtedy, gdy: - w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji wszystkie dowody zostały nieprawidłowo przeprowadzone; - sąd pierwszej instancji nie przeprowadził żadnego dowodu; - nieprawidłowe przeprowadzenie większości dowodów przez sąd pierwszej instancji wywołało niemożność poddania ocenie tych prawidłowo przeprowadzonych i w konsekwencji spowodowało, że postępowanie dowodowe zrealizowane przez sąd meriti okazało się całkowicie nieprzydatne dla wydania rozstrzygnięcia o przedmiocie procesu (zob. wyrok SN z 11 września 2024 r. I KS 20/24). W tym świetle skarżący prokurator słusznie akcentuje, że jeśli Sąd *ad quem*, dostrzegł potrzebę uzupełnienia materiału dowodowego, to był nie tylko uprawniony ale i zobowiązany, do tego, by czynności dowodowe autonomicznie przeprowadzić, skoro aktualnie obowiązujące regulacje postępowania odwoławczego, w tym wynikające z art. 452 k.p.k., wskazują na znaczne możliwości orzekania reformatoryjnego sądu odwoławczego, także w oparciu o dowody przeprowadzone wyłącznie w tej fazie postępowania (por. wyrok SN z 20 czerwca 2023 r., I KS 15/23).. Dodatkowo autor skargi nie bez racji podnosi, że Sąd Okręgowy przeprowadził dowód z dokumentów postępowania w sprawie II K 6/22 Sądu Rejonowego w Pińczowie, prowadzonego przeciwko T. B., zaś w aktach ww. sprawy znajdują się dokumenty dotyczące rozliczenia ukradzionego mienia w sklepie A., w tym jego rodzaju, ilości i wartości, przy czym materiały tegoż postępowania pozwalają również na poczynienie ustaleń faktycznych w zakresie wartości mienia odzyskanego przez pokrzywdzonego.

W niepowtarzalnych realiach przedmiotowej sprawy brak jest zatem racjonalnych, jurydycznych podstaw do stwierdzenia konieczności przeprowadzenia

na nowo przewodu sądowego w całości, jak również nie zachodzą żadne przesłanki z art.439 § 1 k.p.k. i art. 454 k.p.k.

Kierując się przedstawionymi argumentami uznać należało wywiedzioną przez prokuratora skargę za zasadną, gdyż zaskarżone orzeczenie Sądu *ad quem* zapadło z naruszeniem przepisu art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. W konsekwencji konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W postępowaniu ponownym, Sąd Okręgowy - mając na uwadze treść art. 442 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. - kolejny raz przeprowadzi kontrolę instancyjną a następnie wyda wyrok spełniający standardy sprawiedliwości materialnej i procesowej, który - w razie zaktualizowania się takiej potrzeby - uzasadni w sposób zgodny z właściwymi przepisami prawa.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

Wiesław Kozielowicz Zbigniew Kapiński Stanisław Stankiewicz

[wb

[a.ł]]